

Viite

Asia

Energianeuvosto 4.12.2019

Energianeuvosto kokoontuu Brysselissä 4.12.2019 ja elinkeinoministeri Katri Kulmuni toimii kokouksessa puheenjohtajana. Suomi ei esitä kokouksessa kansallisia kantoja.

Kokouksen ensimmäinen työistunto koskee **älykästä sektorien yhteenliitääntä** (asiakohta 3). Keskustelu koskee sitä, kuinka puhdasta energiaa voidaan ottaa käyttöön kaikilla talouden sektoreilla esimerkiksi lämmityksessä, teollisuudessa ja liikenteessä. Sektoreiden yhteenliitääntä mahdollistaa päästöjen vähentämistä ja energiajärjestelmän joustavuuden lisäämistä. Energiaministerit keskustelevat siitä, miten EU-tasolla sektorien yhteenliitääntä voidaan edistää.

Energiaministerit keskustelevat lisäksi **kansallisista energia- ja ilmastosuunnitelmista** (asiakohta 4). Komission kesällä 2019 antaman palautteen mukaan uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden osalta suunnitelmien kunnianhimosuutta on vaje. Puheenjohtajamaa Suomi kannustaa jäsenmaita kertomaan uusista mahdollisista lisätoimista kunnianhimon nostamiseksi. Suomi myös kiittää jäsenmaita hyvästä työstä.

Lisäksi energiaministerit kuulevat energiakomissaari Kadri Simson puheenvuoron **tulevan komission energiapolitiikan prioriteeteista** (asiakohta 5). Komissaari Simsonin puheenvuoron jälkeen jäsenvaltioilla on mahdollisuus kommentoida komission esittämiä prioriteetteja.

Muissa asioissa komissio tiedottaa kolmenvälisistä keskusteluista kaasusta sekä kaasun toimitusvarmuuden näkymistä talvella 2019-2020 (6i). Tämän jälkeen puheenjohtajavaltio Suomi informoi neuvostoa rengasmerkintäasetuksessa saavutetusta poliittisesta sovusta (6ii) sekä SET-Plan konferenssista (6iii). Lisäksi komissio tiedottaa viimeaikaisesta kehityksestä energia-alan ulkosuhteissa (6iv). Lopuksi seuraava EU-puheenjohtajavaltio Kroatia esittelee työohjelmansa energia-alalla (6v).

Asialista:

Älykäs sektorien yhteenliitântä **s.4**

Kansalliset energia- ja ilmastosuunnitelmat **s.7**

Tulevan komission energiapolitiikan prioriteetit **s.10**

ISTUNTO KESKIVIIKKONA 4. JOULUKUUTA 2019 (KLO 9.00)

1. Esityslistan hyväksyminen
2. A-kohtien luettelon hyväksyminen (mahd.)
 - a) Muiden kuin lainsäädäntöasioiden luettelo
 - b) Lainsäädäntöasioiden luettelo (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

Muut kuin lainsäädäntöasiat

3. Älykäs alojen integrointi: puhtaan energian edistäminen
Periaatekeskustelu
4. (mahd.) Komission uudet energiapoliittiset painopisteet
Keskustelu
5. Tiedonanto kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien luonnoksista "Energiaunionin ja ilmastotoimien yhteinen toteuttaminen" – jatkotoimet 10251/19

6. Muut asiat

- i. Kolmenväliset keskustelut kaasusta ja kaasun toimitusvarmuuden talvinäkymät
Komission tiedotusasia
- ii. Yhteenveto SET-Plan-konferenssista (Helsinki, 13.–15. marraskuuta 2019)
Puheenjohtajavaltion tiedotusasia
- iii. Viimeaikainen kehitys energia-alan ulkosuhteissa
Komission tiedotusasia
- iv. Seuraavan puheenjohtajavaltion työohjelma
Kroatian valtuuskunnan tiedotusasia

Työ- ja elinkeinoministeriö

PERUSMUISTIO

TEM2019-00634

EOS

Korteniemi Juho(TEM)

26.11.2019

Asia

Älykäs sektorien yhteenliitântä - puhtaan energian edistäminen, energianeuvosto 4.12.2019; Bryssel

Kokous

Liikenne-, televiestintä- ja energianeuvosto 04.12.2019

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Puheenjohtajamaa Suomi tuo energianeuvostoon 4.12.2019 keskusteluun älykkään sektorien yhteenliitännän (smart sector integration).

Keskustelu käydään puheenjohtajan toimittaman tausta-asiakirjan pohjalta.

Keskustelu on luonteeltaan strateginen, eikä se perustu komission antamaan tiedonantoon tai lainsäädäntöehdotukseen. Sektorien yhteenliitântä on mainittu asiana komission tiedonannoissa koskien pitkän aikajänteen ilmastovisiota sekä kansallisia energia- ja ilmastosuunnitelmia. Älykäs sektorien yhteenliitântä on myös esillä komission puheenjohtajaksi valitun Ursula von der Leyenin energiakomissaariehdokas Kadri Simsonille antamassa toimeksiantoa koskevassa kirjeessä (Mission letter).

Energianeuvosto hyväksyi energiajärjestelmän tulevaisuutta koskevat päätelmät kesäkuussa 2019. Päätelmissä neuvosto muun muassa pyysi komissiota analysoimaan sektorien yhteenliitântää.

Onkin odotettavissa, että älykäs sektorien yhteenliitântä nousee esiin tulevan Komission työssä.

Suomen kanta

Suomi toimii kokouksessa puheenjohtajana eikä esitä kansallisia kantoja.

Pääasiallinen sisältö

Puheenjohtamaa on toimittanut kokoukseen tausta-asiakirjan ”Älykäs sektori-integraatio edistää puhdasta energiaa”.

Ilmastoneutraalisuuden saavuttaminen edellyttää puhtaan energian käyttöä kaikkialla taloudessa. Älykäs sektorien yhteenliitântä on edellytys kustannustehokkaalle kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiselle ja toimintavarmalle ja joustavalle

energiajärjestelmälle. Älykäs sektorien yhteenliitöntä yhdistää sektorit, energiantekijät, infrastruktuurit ja tekniikat. Älykäs sektorien integraatio mahdollistaa lisääntyvän puhtaan energian käytön erilaisiin tarkoituksiin, esimerkiksi lämmityksessä, liikenteessä ja teollisuudessa. Se auttaa myös säästämään energiaa ja alentamaan energiamurroksen kustannuksia.

EU:n on otettava kokonaisvaltainen lähestymistapa energiapolitiikkaan siirryttäessä ilmastoneutraaliuteen. Älykkään sektorien integroinnin potentiaalin edistämiseksi tulee poistaa sääntelyyn liittyvät ja muut esteet.

Älykäs sektorien integraatio mahdollistaa päästöjen vähentämistä usein sähköistyksen kautta. Se tarkoittaa puhtaan sähkön lisääntyvää käyttöä eri sektoreilla, kuten lämmityksessä ja teollisuuden prosesseissa. Jatkossa sähköä voidaan käyttää myös ei-energiatuotteiden valmistukseen, esimerkiksi kemikaalien valmistukseen. Tämä voi tarkoittaa merkittävää sähköntuotannon tarpeen kasvua.

Älykäs sektorien yhteenliitöntä mahdollistaa olemassa olevan infrastruktuurin hyödyntämistä esimerkiksi teollisuuden ja kiinteistöjen lämmitystarpeen päästöjen vähentämiseksi sekä joustavuuden mahdollistamiseksi. Esimerkiksi kaukolämpöverkot ja kaasuverkot mahdollistavat sähköistymistä ja energianvarastointia esimerkiksi sähkön avulla valmistettujen kaasujen ja kaasuväestöjen sekä suuren kokoluokan lämpöpumppujen ja lämpövarastojen avulla.

Älykäs sektorien yhteenliitöntä lisää energiamuunnoksia yli sektorien. Eri energiamuotojen hinnoittelurakenne ja verotus vaihtelevat ja tämä voi vähentää kannusteita sektorien integraatioon. Lisäksi kuluttajien oikeutta valita energiamuotonsa voidaan rajoittaa. Eri energiamuotojen dynaaminen hinnoittelu voi edesauttaa tehokasta sektorien integraatiota. Markkinasääntelyssä tulisi välttää lukkiutumista tiettyihin energiantekijöihin.

Puheenjohtajamaa Suomi pyytää energiaministereitä keskustelemaan siitä, mikä rooli EU:lla on sektori-integraation edistämisessä ja mitä lainsäädäntö ja muita esteitä tulisi poistaa sektori-integraation kiihdyttämiseksi.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Käsittely Euroopan parlamentissa

Kansallinen valmistelu

Energia –ja EURATOM –jaosto, 26.11.2019
EU-ministerivaliokunta, 29.11.2019

Eduskuntakäsittely

SuV, 29.11.2019

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

13854/19, “Smart sector integration: Promoting clean energy”.

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Työ- ja elinkeinoministeriö, erityisasiantuntija Juho Kortenieniemi, puh. +358 505670715.

EUTORI-tunnus**Liitteet****Viite**

Työ- ja elinkeinoministeriö

PERUSMUISTIO

TEM2019-00618

EOS

Kinnunen Markku(TEM)

27.11.2019

Asia

Kansalliset energia- ja ilmastosuunnitelmat, energianeuvosto 4.12.2019

Kokous

Liikenne-, televiestintä- ja energianeuvosto 04.12.2019

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Puhtaan energian lainsäädäntöpaketin osana hyväksytyn hallintomalliasetuksen mukaan EU:n jäsenmaiden tulee laatia ja toimittaa komissiolle kansalliset energia- ja ilmastosuunnitelmat (NECP) vuoden 2019 loppuun mennessä. Komissio on 18.6.2019 antanut tiedonannon jossa se arvioi, tuleeko EU kokonaisuutena saavuttamaan vuodelle 2030 asetetut energia- ja ilmastotavoitteet.

Komissio esitteli tiedonannon AOB-kohtana energianeuvostossa 25.6.2019. Tiedonannosta on keskusteltu neuvoston energiatyöryhmässä 9.7. ja 3.9.2019, energia- ja ilmastoylijohtajien kokouksessa 14.10.2019 ja useaan otteeseen komission teknisessä työryhmässä ja muissa komission järjestämissä kokouksissa sekä kahdenvälisissä tapaamisissa. Energiaministerikokouksessa 24.9.2019 on käyty komission tiedonannon yhteydessä antamista suosituksista ja hallintomallin prosessista ministeritason keskustelu.

Energiaministerikokouksessa 4.12.2019 kuullaan komission epävirallinen arvio mahdollisesti jäljellä olevasta vajeesta energia- ja ilmastotavoitteiden saavuttamisessa sekä käydään ministeritason keskustelu jäsenvaltioiden edistymisestä kunnianhimon nostossa.

Suomen kanta

Suomi toimii kokouksessa puheenjohtajana, eikä esitä kansallisia kantoja.

Komission 18.6.2019 antamasta tiedonannosta koskien kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien luonnoksia ja EU tason tavoitteiden saavuttamista on valmisteltu E-kirje (E 29/2019 vp) joka on toimitettu eduskunnalle 9.9.2019.

Pääasiallinen sisältö

EU puheenjohtajamaa Suomi on ministerikokousta varten valmistelemassaan taustadokumentissa kuvannut lyhyesti NECP-prosessia, sen taustoja ja tavoitteita sekä esittänyt ministereiden keskustelun suuntaamiseksi yhden kysymyksen. Suomi pyrkii puheenjohtajamaana edistämään lopullisten suunnitelmien valmistumista aikataulussa, sekä energiatehokkuutta ja uusiutuvaa energiaa koskevan EU-tason, vielä mahdollisesti olemassa olevan, vajeen kuromista umpeen.

Hallintomallin puitteet ja erityisesti kansalliset energia- ja ilmastosuunnitelmat ovat keskeisiä toimenpiteitä Energiaunionin tavoitteiden saavuttamisessa. Komission tekemän jäsenvaltioiden luonnossuunnitelmiin perustuvan arvion mukaan energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian vuoden 2030 tavoitteen osalta on olemassa kunnianhimon vajetta.

Jäsenvaltiot ovat panostaneet luonnossuunnitelmien päivittämiseen ja useat jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet, että lopulliset suunnitelmat sisältävät luonnossuunnitelmia enemmän kunnianhimoa. Edistääkseen jäsenvaltioiden suunnitelmien viimeistelyä puheenjohtajamaa tarjoaa komissiolle mahdollisuuden antaa jäsenvaltioiden viimeaikaisiin näkemyksiin perustuva epävirallinen arvio jäljellä olevasta kunnianhimoa koskevasta vajeesta.

Puheenjohtajamaana Suomi on tukenut iteratiivista vuoropuhelua, jolla pyritään viimeistelemään NECP:t siten että EU saavuttaa yhdessä vuoden 2030 tavoitteet. 4. joulukuuta pidettävä energianeuvoston kokous on ennen lopullisten suunnitelmien toimittamista viimeinen energiaministereiden välinen keskustelu, jolla on mahdollisuus edesauttaa tavoitteiden saavuttamista. Puheenjohtajamaa Suomi esittää keskusteltavaksi seuraavan kysymyksen:

Onko tapahtunut uutta lisäedistymistä, josta jäsenvaltiot voivat informoida puheenjohtajamaata ja komissiota sen suhteen, miten käsittelevät kansallisissa luonnossuunnitelmissa havaittua energiatehokkuutta ja uusiutuvaa energiaa koskevaa kunnianhimoin vajetta?

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

SEUT 194

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Energia- ja EURATOM –jaosto 26.11.2019
EU-ministerivaliokunta 29.11.2019

Eduskuntakäsittely

SuV 29.11.2019

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

14062/19

Kansallisia energia- ja ilmastosuunnitelmaluonnoksia koskevan tiedonannon jatkotoimet
”Yhtenäisesti energiaunionin ja ilmastotoimien saavuttamisessa”

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Työ- ja elinkeinoministeriö, neuvotteleva virkamies Markku Kinnunen, puh. +358
50 396 3328

Työ- ja elinkeinoministeriö, erityisasiantuntija Katja Tuokko, puh. +358 50 465 5533

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

Työ- ja elinkeinoministeriö

PERUSMUISTIO

TEM2019-00627

EOS

Tuokko Katja(TEM)

27.11.2019

Asia

Uuden komission energiapolitiikan prioriteet, energianeuvosto 4.12.; Bryssel

Kokous

Liikenne-, televiestintä- ja energianeuvosto 04.12.2019

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Energianeuvostossa 4.12. energiakomissaari Kadri Simson esittelee tulevan komission energiapolitiikan prioriteetteja.

Komission puheenjohtaja Ursula von der Leyen on 10.9.2019 Simsonin toimeksiantokirjeessä (Mission letter) kuvannut energiakomissaarin tehtävät tulevan komission kaudelle.

Suomen kanta

Suomi toimii kokouksessa puheenjohtajana, eikä esitä kansallisia kantoja.

Pääasiallinen sisältö

Komission tuleva puheenjohtaja Ursula von der Leyen kuvasi toimeksiantokirjeessään Kadri Simsonille komission energiapolitiikan prioriteetit seuraavalle viidelle vuodelle.

Kirjeen mukaan tulevan viisisvuotiskauden prioriteetteja ovat muun muassa energiatehokkuus, energiatehokkuus ensin –periaate, uusiutuva energia, puhtaan energian käytön kehittäminen, puhtaan energian investointien kasvattaminen, alueellinen yhteistyö, LNG, energiaverotus, oikeudenmukainen siirtymä ja energiaköyhyys.

Puheenjohtajavaltio Suomi pyytää ministereitä keskustelemaan uuden komission energiapolitiikan prioriteeteista komissaariksi valitun Kadri Simsonin kanssa.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

SET 194

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Energia- ja EURATOM –jaosto, 26.11.2019
EU-ministerivaliokunta, 29.11.2019

Eduskuntakäsittely

SuV, 29.11.2019

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Euroopan parlamentti ei ole vielä nimittänyt uutta komissiota. Energianeuvoston keskustelu toteutuu vain, jos komissio pääsee aloittamaan työnsä viimeistään 1.12.2019.

Asiakirjat

14060/19, ”The new Commission’s energy policy priorities”

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Työ- ja elinkeinoministeriö, erityisasiantuntija Katja Tuokko, puh. +358 50 465 5533

EUTORI-tunnus**Liitteet****Viite**

LIITTEET

Asiasanat	energia, energiatehokkuus, energiateknologia, ilmasto- ja energiapaketti, ulkosuhteet; energia, uusiutuvat energianlähteet, liikenne-, televiestintä- ja energianeuvosto
Hoitaa	LVM, TEM, UM, YM
Tiedoksi	ALR, EUE, LIIVI, MMM, OKM, VM, VNK, VTV
